

Bruxelles, den 18.8.2020
COM(2020) 386 final

**RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET
EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET**

**Efterfølgende evaluering af "De Europæiske Kulturhovedstæder" i 2018 (Leeuwarden
og Valletta)**

{SWD(2020) 165 final}

DA

DA

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET, DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG REGIONSUDVALGET

Efterfølgende evaluering af "De Europæiske Kulturhovedstæder" i 2018 (Leeuwarden og Valletta)

1. INDLEDNING

Denne rapport forelægges i henhold til artikel 12 i Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1622/2006/EF af 24. oktober 2006 om en fællesskabsaktion vedrørende Den Europæiske Kulturhovedstad 2007-2019¹ (i det følgende benævnt afgørelsen), hvori det bestemmes, at Kommissionen hvert år skal sørge for udarbejdelse af en ekstern og uafhængig evalueringsrapport om resultaterne af det foregående års aktion vedrørende Den Europæiske Kulturhovedstad² og forelægge en rapport om denne evaluering for de relevante EU-institutioner og -organer.

Der redegøres nærmere for konklusionerne og metoden til den efterfølgende evaluering i det ledsagende arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene.

2. BAGGRUND FOR AKTIONEN

2.1. EU-aktionen vedrørende Den Europæiske Kulturhovedstad (ECOC)

Efter iværksættelsen af "Europas Kulturby" på mellemstatsligt niveau i 1985³ udviklede arrangementet sig til en fuldgyldig EU-aktion i 1999⁴. Den er i øjeblikket reguleret ved afgørelse nr. 445/2014/EU⁵, men de byer, der blev udpeget som europæiske kulturhovedstæder for årene frem til 2019, er reguleret ved afgørelse nr. 1622/2006/EF.

Formålet med ECOC-aktionen er at fremhæve de europæiske kulturers rigdom, mangfoldighed og fællestræk og derved medvirke til at give EU-borgerne større kendskab til hinanden. Aktionen skal også fremme byernes langsigtede kulturelle udvikling i bred forstand, hvilket har socioøkonomiske virkninger og styrker samarbejdet mellem kulturformidlere, kunstnere og byer i Europa og lokale (og udenlandske) borgeres involvering og deltagelse i kulturlivet.

2.2. Udvalgelse og overvågning af de europæiske kulturhovedstæder i 2018

I overensstemmelse med afgørelsen fik Malta og Nederlandene tildelt værtskabet for ECOC i 2018.

Udvælgelsesprocessen i to trin (udarbejdelse af en liste over kandidatbyer og endelig henstilling) blev gennemført sideløbende af myndighederne i disse to medlemsstater (dvs. af deres respektive kulturministerier). Udvælgelsesprocessen indledes med, at der offentliggøres en indkaldelse af ansøgninger fra interesserede byer. En jury med 13 medlemmer — hvoraf

---

¹ EUT L 304 af 3.11.2006, s. 1.

² Evalueringsrapporten i sin helhed kan findes på: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/6312a17a-1b6a-11ea-8c1f-01aa75ed71a1/language-en>.

³ Resolution vedtaget af kulturministrene, forsamlet i Rådet, den 13. juni 1985 vedrørende det årlige arrangement "Europas kulturby" (85/C 153/02).

⁴ Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1419/1999/EF af 25. maj 1999 om en fællesskabsaktion vedrørende "Den Europæiske Kulturhovedstad" 2005-2019 (EFT L 166 af 1.7.1999, s.1). Denne afgørelse blev ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 649/2005/EF (EUT L 117 af 4.5.2005).

⁵ Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 445/2014/EU af 16. april 2014 om en EU-aktion vedrørende "Den Europæiske Kulturhovedstad" 2020-2033 (EUT L 132 af 3.5.2014).

seks er udpeget af den pågældende medlemsstat og de øvrige syv af EU-institutionerne og -organerne — vurderede buddene fra kandidatbyerne ud fra de mål og kriterier, der er fastlagt i afgørelsen.

Malta besluttede at gå videre med udvælgelsesproceduren ét år forud for den normale tidsplan for at afslutte en række store infrastrukturprojekter, der var nødvendige for at være vært for ECOC-året. Landet offentliggjorde sin indkaldelse af ansøgninger i december 2010. De vigtigste interessenter på nationalt og lokalt plan traf tidligt en beslutning om, at der på vegne af Valletta skulle indgives en enkelt ansøgning, som dog omfattede hele de maltesiske øers område. Vallettas ansøgning var derfor den eneste, der blev indgivet inden fristens udløb den 17. oktober 2011. Efter mødet om den foreløbige udvælgelse i januar 2012 blev byen opført på listen over indstillede byer, og i november 2012 anbefalede juryen, at Valletta fik tildelt titlen som Europæisk Kulturhovedstad i 2018 i Malta⁶.

Nederlandene offentliggjorde indkaldelsen af ansøgninger i december 2011, og den lå således inden for den normale tidshorisont. Fem byer meldte sig ind i kapløbet inden fristen den 31. oktober 2012, nemlig Eindhoven, Leeuwarden, Maastricht, de Haag og Utrecht. På mødet om den foreløbige udvælgelse i november 2012 blev tre af dem (Eindhoven, Leeuwarden og Maastricht) opført på listen over indstillede byer. I september 2013 anbefalede juryen, at Leeuwarden skulle tildeles titlen som kulturhovedstad i Nederlandene i 2018.

Rådet for Den Europæiske Union udpegede i henholdsvis maj 2013⁷ og maj 2014⁸ formelt Valletta og Leeuwarden som europæiske kulturhovedstæder i 2018.

Begge byer blev efterfølgende underlagt overvågningsordninger. Under Kommissionens ledelse blev fremskridtene i byernes forberedelser fulgt og guidet af en jury bestående af de syv uafhængige eksperter, der var udpeget af EU's institutioner og organer. Juryen havde desuden til opgave at sikre overholdelse af det program og de forpligtelser, som dannede grundlag for udvælgelsen af de to byer. Repræsentanter for Valletta og Leeuwarden deltog i to formelle overvågningsmøder, som Kommissionen havde indkaldt til i september 2015 og marts 2017. Da overvågningsprocessen var afsluttet, afgav juryen en positiv henstilling til Kommissionen om at tildele Melina Mercouri-prisen på 1,5 mio. EUR til hver af de to byer. Prisen, som finansieres under programmet "Et Kreativt Europa"⁹, blev udbetalt til de to kulturhovedstæder i efteråret 2017.

2.3. Temaer og fokus i de europæiske kulturhovedstæder i 2018

Valletta er hovedstad i Malta og indgår i et større byområde med næsten 400 000 indbyggere, hvilket svarer til 90 % af landets befolkning. Området er stærkt afhængigt af fritidsturisme, og blandt andre vigtige erhvervsgrøner kan nævnes sundhedsturisme, elektronik, tekstiler og filmproduktion. Landets historie har givet Valletta en rig kulturel og arkitektonisk arv, hvilket gjorde det muligt for byen at komme på UNESCO's verdensarvliste i 1980.

Det oprindelige tema og motto for Valletta 2018 var "Imagine 18", der havde til formål at give byens indadskuende kulturelle sektor et stærkt tiltrængt boost. Ansøgningen var knyttet sammen med en strategisk udviklingsplan for Valletta og opnåede enstemmig opbakning fra

⁶ Alle juryens rapporter om foreløbig udvælgelse, endelig udvælgelse og overvågning findes på: http://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/actions/capitals-culture_en.htm.

⁷ Rådets afgørelse nr. 2013/286/EU af 17. maj 2013 om udpegelse af Den Europæiske Kulturhovedstad 2017 i Danmark og Cypern og Den Europæiske Kulturhovedstad 2018 i Malta (EUT L 162 af 14.6.2013).

⁸ Rådets afgørelse 2014/352/EU af 21. maj 2014 om udpegelse af Den Europæiske Kulturhovedstad 2018 i Nederlandene (EUT L 175 af 14.6.2014).

⁹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1295/2013 af 11. december 2013 om oprettelse af programmet "Et Kreativt Europa" (2014-2020) og om ophævelse af afgørelse nr. 1718/2006/EF, nr. 1855/2006/EF og nr. 1041/2009/EF (EUT L 347 af 20.12.2013).

alle 68 lokale råd og politisk støtte på tværs af partierne i parlamentet. Denne plan forfulgte fire hovedmål, nemlig at skabe karrierer på kulturområdet, skabe vækst på internationalt plan, etablere Valletta som en kreativ by og pleje bæredygtige miljøforhold. Efter et regeringsskifte som følge af parlamentsvalget i 2013 blev det oprindelige koncept imidlertid opgivet til fordel for "Valletta 2018: An island-wide fiesta", idet hensigten var, at Valletta som europæisk kulturhovedstad skulle repræsentere hele Malta og gøre det lettere for borgere i hele landet at deltage. Dette tema blev også valgt på grund af referencen til Maltas lokale traditioner og fiestaer, der samler hele samfund.

Leeuwarden, der ligger i den nordvestlige del af Nederlandene, er en by med 100 000 indbyggere i regionen Friesland, der har et befolkningstal på 646 000 og i alt elleve historiske byer forbundet af vandveje. Leeuwarden er også en af de ældste byer i den nordlige del af Nederlandene, og den har en rig historie, der går helt tilbage til romertiden. Byen og regionen er forholdsvis godt stillet, hvad angår kulturel infrastruktur og kulturelle aktiviteter, men den kulturelle sektor betragtes ofte som lokalt fokuseret og indadskuen med hensyn til kulturelt indhold, målgrupper og ambitioner.

Leeuwarden medtog regionen Friesland i sit bud, der som centralt element havde mottoet "Iepen (åbent) Mienskip". Mienskip er et ord/en tradition af frisisk herkomst, der forbindes med kerneværdier som gensidig respekt, deltagelse, græsrodsudvikling, ligestilling og samfundsansvar. Adjektivet "Iepen" tilføjer det andet vigtige element "åbenhed" og er et udtryk for viljen til også at inddrage mennesker, som ikke oprindeligt tilhører det frisiske samfund. Iepen Mienskip-tilgangen dominerede både udviklingsarbejdet i Leeuwarden-Friesland 2018 og indholdet i dets kulturelle program, hvor et centralt overordnet princip handlede om at bruge kulturen til at løse samfundsproblemer. På denne baggrund blev det kulturelle program tilrettelagt omkring de tematiske linjer natur og kultur, by og land, fællesskab og mangfoldighed, Lab Lws (innovationslaboratorier) samt Royal Frisians.

3. EVALUERING

3.1. Evalueringskriterier

I evalueringen undersøges gennemførelsen og leveringen af de to ECOC-programmer i 2018 gennem hele deres livscyklus — lige fra indledningen frem til overvejelserne om bæredygtigheden og det blivende aftryk.

Navnlig vurderes relevansen, effektiviteten og virkningsfuldheden af de to kulturhovedstæder i 2018. Den undersøger også ECOC-aktionens EU-merværdi og dens sammenhæng med og komplementaritet i forhold til andre EU-initiativer. Endelig drages der konklusioner ud fra de to erfaringer.

3.2. Metode og begrænsninger ved den valgte fremgangsmåde

Evalueringen og dens metode blev udformet til at leve op til afgørelsens krav og for at bidrage til at udvikle en dybere forståelse af ECOC-aktionens resultater og virkning. Den er især en vigtig mulighed for at kaste et kritisk tilbageblik på det foregående år for at belyse erfaringer og anbefalinger med det formål at justere den aktuelle viden og indsigt i lyset af værtsbyernes nye erfaringer.

Som det var tilfældet ved alle de foregående evalueringer, er interventionslogikken baseret på et hierarki af målsætninger, der afspejler afgørelsen.

Denne evaluering er desuden baseret på samme tilgang til indsamling og analyse af dokumentation som de tidligere evalueringer af ECOC-aktionen, således at resultaterne kan sammenlignes¹⁰.

Evalueringen var baseret på to typer data og kilder:

- Primærdataene omfattede data, der enten var blevet indsamlet under feltarbejdet eller tilvejebragt af hver ECOC, f.eks. via interview og onlinespørgeskemaer. Formålet med interviewene var navnlig at tilvejebringe mange forskellige perspektiver på hver ECOC, herunder fra ledelsesgrupper, beslutningstagere på lokalt og nationalt plan, kulturelle hovedaktører, en række samarbejdspartnere, der var involveret i gennemførelsen af programmet, og en række organisationer, der enten ledte eller deltog i de konkrete projekter.
- De sekundære datakilder bestod bl.a. af EU-lovtekster og -politikdokumenter vedrørende ECOC, akademisk forskning i ECOC og kulturens rolle i forbindelse med udviklingen af byer, de to oprindelige bud fra ECOC 2018, interne rapporter med tilknytning til ansøgningsprocesser, overvågnings- og evalueringsrapporter, undersøgelser og rapporter udarbejdet eller bestilt af kulturhovedstæderne, programmer for arrangementer, reklamemateriale og websteder samt vigtige statistiske data, som de to byer havde indsamlet om budgetter og udgifter, projekternes antal og art, antal deltagere og tilskuere samt resultater.
- Evalueringen omfatter ikke en bred offentlig høring. Som forklaret i køreplanen¹¹ betragtes aktionen som lokal, og de udenlandske deltagere kommer fra et bredt spektrum af lande i og uden for Europa, og det er således vanskeligt at nå ud til dem. Dette understreges af de begrænsede oplysninger, der fremkom ved den offentlige høring, som blev gennemført i forbindelse med evalueringen af de to ECOC-projekter i 2017, hvilket også fremhæves i det arbejdsdokument, som Kommissionen vedtog i 2019¹².

Som det var tilfældet med alle tidligere efterfølgende ECOC-evalueringer, mener Kommissionen, at den valgte metode er hensigtsmæssig med henblik på at forelægge en rapport, der giver et rimeligt solidt grundlag for at drage velfunderede konklusioner angående resultaterne af ECOC.

Men, som det blev påpeget allerede i sidste års rapport, har det en begrænsende virkning, at der ikke foreligger basisdata, som kan indgå i en komparativ undersøgelse af byen inden tildeling af titlen, ved indgangen til det år, hvor titlen skal bæres, og efter afslutningen af ECOC-året. Disse data er, ud over et velunderbygget og omfattende datagrundlag, af afgørende betydning for at opnå en afbalanceret vurdering af ECOC-aktionens reelle indvirkning på en værtsby.

Budgettet til evalueringsarbejdet (ca. 75 000 EUR pr. år), som står i forhold til den beskedne direkte EU-finansiering til hver af ECOC-værtsbyerne (en Melina Mercouri-pris på 1,5 mio. EUR), umuliggør imidlertid en forudgående evaluering af baselinescenariet og en efterfølgende evaluering af situationen. En yderligere konsekvens af det beskedne budget er, at indsamlingen af primærdata ofte er mere kvalitativ end kvantitativ. Selv om kvalitative data stadig har stor betydning for evalueringen, indebærer datakildernes ringe diversitet en lavere pålidelighed, f.eks. ved dokumentation af ECOC's objektive resultater og virkninger i retning af øget deltagelse i kulturlivet.

---

¹⁰ Se tidligere evalueringsrapporter her: http://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/actions/capitals-culture_en.htm.

¹¹ Se Ares (2018) 1933090 af 11/4/2018.

¹² Se SWD(2019) 213 final, kapitel 4.

Rapportens konklusioner er således i højere grad underbygget af omfattende kvalitative data (synspunkter og udtalelser fra forskellige typer interessenter) end af omfattende kvantitative datasæt.

Kommissionen kan i denne rapport kun gentage, hvad den flere gange har givet udtryk for i sine tidligere årlige rapporter om efterfølgende evalueringer af ECOC, nemlig at den er fuldt ud klar over — og accepterer — disse begrænsninger, som også var blevet udpeget i det arbejdsdokument, der ledsager forslaget til afgørelse om en EU-aktion vedrørende ECOC for årene 2020-2033¹³.

Som nævnt i Kommissionens tidligere rapporter gælder det, at de udpegede værtsbyer på baggrund af disse vanskeligheder i henhold til Kommissionens forslag og den afgørelse, som Europa-Parlamentet og Rådet endte med at vedtage¹⁴, selv skal være hovedaktører i evalueringsprocessen, da de er de største støtteydere og - modtagere og bedre er i stand til at indsamle basisdata og primærdato om effekten af ECOC-aktionen.

Denne nye forpligtelse, der påhviler ECOC-værtsbyerne, og ikke Kommissionen, til at foretage en efterfølgende evaluering af deres år som kulturhovedstad, vil dog først finde anvendelse fra 2020. For så vidt angår ECOC-aktionen i 2019 vil Kommissionen derfor fortsat foretage sin egen evaluering med de ovenfor anførte begrænsninger. Derudover vil Kommissionen på et senere tidspunkt foretage en samlet evaluering af flere års ECOC-aktioner, hvorved de langsigtede virkninger kan måles, jf. afgørelse nr. 445/2014/EU.

Det er også værd at understrege, at resultaterne af de omfattende lokale forskningsaktiviteter, som blev bestilt af både Valletta og Leeuwarden, så vidt muligt har dannet grundlag for Kommissionens evaluering.

Kommissionen konkluderer, at der på trods af manglende kvantitative data og anden uafhængig dokumentation er et tilstrækkelig solidt grundlag for evalueringen, og er enig i de samlede vurderinger og konklusioner, der anses for at give et overvejende sandfærdigt og velunderbygget billede af ECOC 2018.

4. VIGTIGSTE RESULTATER

4.1. Relevans

Evalueringen viser, at målene for begge de to kulturhovedstæder i 2018 var relevante for ECOC-aktionens målsætninger som beskrevet i afgørelsen.

Programmet for Leeuwarden-Friesland 2018 fremmede den kulturelle mangfoldighed og en større forståelse blandt de europæiske borgere, både med hensyn til indholdet (herunder et kulturelt program, der gav europæiske temaer, bl.a. mindretalssprog og forbindelsen mellem by og land, en fremtrædende plads) og med hensyn til processen (med 1 600 internationale samarbejdsrelationer, der omfattede 87 lande). Programmet var også relevant for ECOC's egne mål, navnlig målene om at øge udbuddet af kulturtilbud og deres og mangfoldighed og sikre mere udbredt adgang til og deltagelse i kulturlivet. Faktisk anvendte ECOC kulturen som et middel til at indgå i et samspil med lokalbefolkningen, idet det åbne program (og dets bottom up-principper) blev betragtet som den centrale del af hele projektet frem for et specifikt og separat "tillæg" fra lokalsamfundets side.

For så vidt angår Valletta omfattede ECOC-programmet langt mere omfattende samarbejdsrelationer med europæiske kunstnere og kulturinstitutioner i forhold til Maltas kulturelle tilbud i de foregående år, herunder f.eks. en ny ordning med kunstnerophold, som

¹³ Se SWD(2012) 226 final, punkt 2.4.4.

¹⁴ Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 445/2014/EU, se fodnote nr. 5.

gav 50 internationale kunstnere mulighed for at udføre deres aktiviteter i landet. Programmet fokuserede desuden på relevante europæiske emner såsom migration. Endelig bør det nævnes, at selv om programmet ændrede sig væsentligt i forhold til den udgave, der blev fremlagt på ansøgningstidspunktet, var det stort set i overensstemmelse med tre af de fire oprindelige mål, idet der i praksis blev lagt mindre vægt på det fjerde mål, som vedrørte miljøområdet.

4.2. Effektivitet

Den foreliggende dokumentation tyder på, at ECOC generelt fortsat er en effektiv EU-aktion, som på EU-plan giver et godt afkast af en forholdsvis beskeden EU-investering. Selve tildelingen af titlen har nemlig en betydelig løftestangseffekt på den finansiering, som værtsbyerne afsætter til udformningen og gennemførelsen af ECOC-kulturprogrammet, og den genererer en betydelig interesse og finansiering fra en bred vifte af interessenter, heriblandt regionale og nationale myndigheder og private bidragsydere. Derudover er den absolutte værdi af Melina Mercouri-prisen, som er det eneste direkte pengebidrag, som værtsbyerne modtager fra EU, beskeden (1,5 mio. EUR pr. ECOC) i forhold til de samlede omkostninger for en ECOC-aktion. Driftsudgifterne til ECOC i 2018 var ca. 104,6 mio. EUR for Leeuwarden-Friesland og 26,5 mio. EUR for Valletta.

På byniveau konkluderes det i evalueringen, at der var stor forskel på forvaltningsordningernes effektivitet i de to byer, idet de generelt var effektive i Leeuwarden-Friesland, mens Valletta oplevede betydelige ændringer og mistede vigtig ekspertise, hvilket i sidste ende påvirkede kulturprogrammets kunstneriske retning og indhold. Valletta 2018 Foundation's politiske dimension var også genstand for kritik på lokalt og internationalt plan. Sidst, men ikke mindst, bør det nævnes, at Leeuwarden-Friesland rejste tilstrækkelige midler til at gennemføre et stort kulturprogram. Finansieringen i Valletta var mere beskeden, men dog tilstrækkelig, selv om det endelige driftsbudget var betydeligt lavere end det, der blev foreslået i ansøgningen (49,6 mio. EUR mod 26,5 mio. EUR).

4.3. Virkning

Det konkluderes i evalueringen, at de to kulturhovedstæder i 2018 har ydet et væsentligt bidrag til at nå afgørelsens mål.

Begge byer præsenterede kulturelle programmer, som var mere omfattende, varierede, innovative og internationale end tidligere års kulturudbud.

De har begge bidraget til at lette adgangen til og deltagelsen i kulturlivet. Dette gjaldt dog i særlig grad Leeuwarden-Friesland med "Iepen Mienskip"-tilgangen (5,4 mio. mennesker overværede de forskellige ECOC-arrangementer, mens 60 000 lokale deltog som udøvende kunstnere eller frivillige). Det gjaldt i mindre grad Valletta (med et samlet tilskuertal på omkring 400 000), hvilket i vid udstrækning skyldtes ustabil ledelse.

ECOC-aktionerne har desuden bidraget til at styrke den kulturelle kapacitet i byernes kulturelle og kreative sektorer samt deres forbindelser med andre sektorer.

Desuden har de skærpet begge byers internationale profil (6 % af publikummet var internationalt i Leeuwarden-Friesland, mens Malta registrerede en stigning på 14,3 % i antallet af udenlandske besøgende fra 2017 til 2018), selv om Valletta havde været genstand for betydelig negativ international omtale som beskrevet ovenfor.

I skrivende stund har Leeuwarden-Friesland en knap så veludviklet plan for opfølgingsaktiviteter. Valletta Cultural Agency vil være et oplagt værktøj til at videreføre aktiviteterne ud over 2018. Dette gælder ikke mindst klyngen Valletta Design Cluster, som vil bidrage til at fastholde den kulturdrevne regenerering af byen.

4.4. Sammenhæng

ECOC-aktionen stemmer overens med og supplerer EU-programmet Et Kreativt Europa, idet den fremmer målene for programmet og adskiller sig fra de øvrige aktiviteter, der støttes af det. Aktionen stemmer også overens med EU's struktur- og investeringsfonde, som den også supplerer. Navnlig i Valletta har en række betydelige investeringer i kulturel infrastruktur, som blev gennemført af Valletta 2018 Foundation, modtaget samfinansiering fra EFRU (især det nye MUŻA-museum og Valletta Design Cluster), og de vil styrke opfølgningen ved at tilvejebringe nye aktiviteter.

4.5. EU-merværdi

Som allerede nævnt og illustreret ovenfor har ECOC-aktionen opnået en virkning, som ikke ville være forekommet gennem medlemsstatsaktioner alene.

Det fremgår af dokumentationen fra begge byer, at ECOC giver byer, der har fået tildelt værtskabet, et incitament til at gennemføre mere omfattende kulturprogrammer, end de ellers ville have gjort. Værtskabet hjælper dem også med at tiltrække ressourcer fra både den offentlige og den private sektor og øge deres internationale profil. Kommissionen spiller en central rolle med hensyn til at fremme ECOC-aktionen via publikationer, arrangementer og webstedet Europa, om end med relativt begrænsede ressourcer. Disse aktiviteter understøtter ECOC's egne kampagneaktiviteter.

5. KONKLUSIONER

Kommissionen konkluderer på grundlag af evalueringen, at ECOC-aktionen fortsat er relevant på EU-plan og meget værdifuld for værtsbyerne, og at den frembringer omfattende kulturprogrammer med positive resultater og virkninger, som imidlertid ikke kan vurderes fuldt ud i den nuværende evalueringsfase så kort tid efter ECOC-årets udløb. Det er Kommissionens hensigt at vurdere disse resultater og virkninger i et bredere perspektiv på et senere tidspunkt i forbindelse med den langsigtede evaluering, som den vil foretage som fastsat i afgørelse 445/2014/EU.

Kommissionen konkluderer endvidere, at de programmer, der blev gennemført af de to værtsbyer i 2018, var i overensstemmelse med målene for ECOC-aktionen. De afspejlede aktionens europæiske dimension i kraft af de temaer, der blev behandlet, og de internationale forbindelser, der blev skabt. Derudover involverede programmerne mange lokale beboere og interessenter, samtidig med at de lettede deres adgang til og deltagelse i kulturlivet. De bidrog desuden til at styrke den kulturelle kapacitet i de lokale kulturelle og kreative sektorer og disses forbindelser med andre sektorer.

Disse konklusioner bekræfter de konklusioner, der blev draget af alle tidligere evalueringer, nemlig at ECOC-værtsbyerne gennemfører kulturprogrammer, der er mere omfattende og innovative end byernes sædvanlige årlige kulturudbud, med en stærk europæisk dimension og involvering af lokalbefolkningen og udenlandske besøgende i overensstemmelse med traktatens og ECOC-aktionens målsætninger.

Efter mere end ti år med tilsvarende årlige efterfølgende evalueringer har evaluator fremsat et meget begrænset antal anbefalinger, som alle er rettet til Kommissionen. Overraskende nok vedrører alle disse anbefalinger de udvælgelses-, overvågnings- og finansieringsprocedurer, der blev indført ved afgørelse 445/2014/EU. Anbefalingerne giver stof til eftertanke, men efter Kommissionens opfattelse er de ikke klart forbundet med og understøttet af de centrale resultater af den efterfølgende evaluering af de to ECOC-aktioner i 2018, som var underlagt de gældende procedurer på et andet retsgrundlag (dvs. afgørelse 1622/2006/EF).

Kommissionen godtager anbefalingerne som værdifulde elementer, der giver næring til dens generelle overvejelser, men mener, at det på nuværende tidspunkt er for tidligt at drage konklusioner om effektiviteten af de nye procedurer, der blev indført ved afgørelse 445/2014/EU. Den vil dog tage hensyn til evaluators anbefalinger, når den udarbejder ovennævnte mere langsigtede evaluering på det nye retsgrundlag.

Kommissionen er navnlig ikke enig i anbefalingen om, at den bør overveje at råde juryens medlemmer til højst at udvælge to ansøgere pr. medlemsstat, der går videre fra den foreløbige udvælgelse til den endelige udvælgelsesfase i hver konkurrence, i betragtning af de ressourcer, der er nødvendige for at udarbejde en fuldstændig ansøgning. For det første understreger Kommissionen, at juryen under den nuværende praksis kun præsenterer byer, som den anser for at have en reel chance for at blive anbefalet i den endelige udvælgelsesfase. For det andet viste den efterfølgende evaluering i forbindelse med valget af de to værtsbyer i 2018, at et begrænset antal ansøgninger uden reel konkurrence (som det var tilfældet i Malta) kan føre til et mere problematisk forløb, end når en by udvælges blandt mere end blot to på forhånd udvalgte byer (som det var tilfældet i Nederlandene). For det tredje viser erfaringerne, at selv om der er omkostninger forbundet med at udarbejde en fuldstændig ansøgning, har udbudsproceduren i sig selv visse fordele og en vis værdi, da den giver byernes mulighed for at reflektere yderligere over, hvordan kulturen og Europa kan forme deres generelle udvikling.

Evaluator anbefaler også, at Kommissionen overvejer, om de procedurer, der er indført ved afgørelse 445/2014/EU, vil være hensigtsmæssige i en situation, hvor en national regering sandsynligvis både tilrettelægger udvælgelsesprocessen og er en af de vigtigste aktører i en ECOC-ansøgning, om end indirekte, f.eks. via et organ, som den kontrollerer, hvilket var tilfældet i Malta. Kommissionen anerkender, at denne anbefaling er relevant, men påpeger, at den pågældende situation er helt exceptionel. I de retningslinjer, som Kommissionen giver medlemsstaterne for at hjælpe dem med at forberede deres respektive konkurrencer, vil Kommissionen dog indføre en advarsel for at tydeliggøre dette punkt og sikre, at en lignende situation ikke opstår igen.

Med hensyn til anbefalingen om, at Kommissionen bør se på, om de procedurer, der blev indført ved afgørelse 445/2014/EU, er effektive nok, og at den bør overveje, om der skal indføres en skriftlig aftale med de udvalgte ansøgere, mener Kommissionen, at der på nuværende tidspunkt stadig er for lidt førstehåndserfaring til at drage klare konklusioner (idet kun de to ECOC 2020-byer har været genstand for hele overvågningsprocessen). Dette kan indgå i den første evaluering, der skal foretages i henhold til det nye retsgrundlag.

Med hensyn til evaluering — og nærmere bestemt tilrettelæggelse af et evalueringsseminar for udvalgte værtsbyer — påpeger Kommissionen, at den i september 2019 iværksatte en kapacitetsopbygningsordning til brug for teams, der gennemfører ECOC-aktioner. Som led i dette projekt, der varer 30 måneder, vil der blive arrangeret undervisningsforløb, MOOC'er og webinarer på forskellige områder, der er relevante for teams, der gennemfører ECOC-aktioner, f.eks. med fokus på overvågning og evaluering.